

IV. FORMACJA LITURGICZNA

Bp Stefan Cichy

Kairos chrztu – znaczenie, ożywienie

Tematyka chrztu powraca co jakiś czas w rozważaniach w różnych gremiach. Obchody milenium chrześcijaństwa w Polsce w 1966 r. były okazją do przypomnienia wielkiej łaski chrztu. Wtedy w wielu parafiach zamawiane były Msze dziękczynne za łaskę chrztu. Wtedy i dziś śpiewa się pieśń „Przez chrztu świętego wielki dar, o Chryste w swej hojności, swym dzieciom wiary dałeś skarb, nadziei i miłości...” Przed wprowadzeniem w Polsce nowych obrzędów chrztu dzieci odbył się we wrześniu 1971 r. na ATK w Warszawie kurs katechetyczno-liturgiczno-homiletyczny zatytułowany „Nowe życie w Chrystusie”.

W Siedlcach odbyły się już trzy sympozja poświęcone najważniejszemu sakramentowi. W tym roku odbywa się czwarte sympozjum na ten temat. List pasterski Biskupa Legnickiego na I niedzielę Wielkiego Postu, dnia 25 lutego 2007 r. nosił tytuł: „Powołani do życia chrztem”. Biskupowi zależało na tym, by wierni przypatrzyli się powołaniu wypływającemu z tego sakramentu. Już w liście na początek Adwentu Biskup Legnicki pisał, że „u podstaw życia duchowego chrześcijanina jest pierwszy i najważniejszy sakrament – sakrament odrodzenia z wody i Ducha Świętego. Chrzest święty stanowi początek i fundament życia chrześcijańskiego”.

1. Godność chrztu

Przypomnijmy sobie wielką godność pierwszego i najważniejszego sakramentu. Księga liturgiczna zawierająca obrzędy chrztu przypomina, że chrzest jest bramą do życia i królestwa Bożego, jest pierwszym sakramentem nowego prawa oraz to, że przyniósł go Chrystus wszystkim ludziom, aby mieli życie wieczne. Wraz z Ewangelią Pan Jezus powierzył go swojemu Kościołowi, gdy polecił Apostołom: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego” (Mt 28,19). Chrzest jest sakramentem wiary, przez którą ludzie, oświeceni łaską Ducha Świętego, dają odpowiedź na Ewangelię Chrystusową. Przez ten sakrament wchodzimy do wspólnoty Kościoła i tworzymy razem budowlę na mieszkanie Boga w Duchu Świętym, stajemy się królewskim kapłaństwem, narodem świętym, ludem odkupionym. Przez chrzest mamy udział w kapłaństwie Chrystusa i mamy razem z Jego Ofiarą składać Bogu nasze duchowe ofiary. Chrzest jest także sakramentalnym węzłem jedności, łączącym wszystkich, którzy są nim naznaczeni.

Chrzest oczyszcza ludzi z grzechu pierwotnego i osobistego oraz czyni ich uczestnikami Bożej natury i przybranymi dziećmi. Sakrament chrztu jest obmyciem odradzającym i narodzeniem, które pochodzi z nieba. Przez chrzest stajemy się szczególną własnością Trójcy Przenajświętszej i wchodzimy we wspólnotę z Ojcem i Synem, i Duchem Świętym.

Sakrament ten sprowadza skutki mocą misterium paschalnego, czyli dzięki Męce, Śmierci i Zmartwychwstaniu Pańskiemu. W Wigilię Paschalną i przy udzielaniu chrztu są nam przypomniane słowa św. Pawła: „Czyż nie wiadomo wam, że my wszyscy, którzy-

śmy otrzymali chrzest zanurzający w Chrystusa Jezusa, zostaliśmy zanurzeni w Jego śmierć? Zatem przez chrzest zanurzający nas w śmierć zostaliśmy razem z Nim pogrzebani po to, abyśmy i my wkroczyli w nowe życie – jak Chrystus powstał z martwych dzięki chwale Ojca” (Rz 6,3-4). Chrzest przynosi nam nowe życie zmartwychwstałego Chrystusa.

Przez ten sakrament przechodzimy ze śmierci grzechu do życia w łasce, dlatego najwyższą czią powinniśmy otaczać obrzędy chrztu, który – jak przypomnieliśmy w jednym z przemówień Sługa Boży Jan Paweł II – jest darem i tajemnicą! Papież ten stwierdził, że „sprawowanie sakramentu chrztu jest dla nas wszystkich wezwaniem do powrotu do korzeni chrześcijańskiego powołania. Wszelkie dobro, jakiego dokonujemy z Bożą pomocą oparte jest bowiem na fundamencie chrztu, który obdarzając nas łaską, czyni nas dziećmi Bożymi i włącza nas we wspólnotę wierzących” (Przemówienie na Anioł Pański, 9 I 2000 r.). Wszyscy ochrzczeni winni o tym wielkim sakramencie pamiętać, zań dziękować i nim żyć.

2. Pamięć o chrzcie, wdzięczność za łaskę chrztu i życie nim

Sługa Boży Jan Paweł II mówił: „Myśląc o otrzymanym chrzcie, nie możemy nie dziękować Chrystusowi za to, że chciał nas wziąć w posiadanie i uświęcić całe nasze życie. Winniśmy także dziękować Duchowi Świętemu za liczne dary, którymi w chwili chrztu ubogacił nasze życie chrześcijańskie” (Przemówienie na Anioł Pański 7 I 1990).

Jan Paweł II przybywając do Wadowic modlił się przy chrzcielnicy, gdzie przyjął pierwszy i najważniejszy sakrament, dziękując Panu Bogu za łaskę chrztu. Dzień chrztu to najważniejsze wydarzenie w życiu chrześcijanina, to dzień ważniejszy od święceń prezbiteratu czy święceń biskupich, dzień ważniejszy od koronacji królewskiej.

Św. Ludwik, król Francji, mawiał, że bardziej od katedry, w której został koronowany na króla, ceni sobie kaplicę pałacową, w której został ochrzczony. W katedrze został tylko królem Francji, a w kaplicy pałacowej – dzieckiem Bożym.

Niektórzy wierni przypominają sobie nie tylko miejsce, ale i datę chrztu świętego, by w tym dniu dokonać odnowienia obietnic złożonych na chrzcie świętym i wyrażać Panu Bogu szczególną wdzięczność za ten wielki dar.

Wyrazem wdzięczności ma być nie tylko udział we Mszy św. niedzielnej, w czasie której wypełniamy zadania kapłańskiego ludu Bożego, ale całe życie chrześcijańskie.

Ze chrztu wypływa powołanie do świętości życia. Papież Jan Paweł II w liście na początek nowego tysiąclecia pisał: „podporządkowanie programu duszpasterskiego nadrzędnej idei świętości to decyzja brzemienna w skutki. Wyraża ona przekonanie, że skoro chrzest jest prawdziwym włączeniem w świętość Boga poprzez wszczepienie w Chrystusa i napełnienie Duchem Świętym, to sprzeczna z tym byłaby postawa człowieka pogodzonego z własną małością, zadowolającego się minimalistyczną etyką i powierzchowną religijnością. Zadać katechumenowi pytanie: «Czy chcesz przyjąć chrzest?» znaczy zapytać go zarazem: «Czy chcesz zostać świętym?». Znaczący postawić na jego drodze radykalizm Kazania na Górze: «Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski» (Mt 5, 48). Sobór wyjaśnił, że nie należy mylnie pojmować tego ideału doskonałości jako swego rodzaju wizji życia nadzwyczajnego, dostępnego jedynie wybranym «geniuszom» świętości. Drogi świętości są wielorakie i dostosowane do każdego powo-

łania” (NMI 31). Te drogi świętości ukazywał Sługa Boży wynosząc do chwały ołtarzy tak wielu świętych i błogosławionych.

3. Wyrazy rozumienia ważności przyjętego chrztu

Zasadniczym dniem udzielania chrztu św. dorosłym jest Wigilia Paschalna w noc Zmartwychwstania Pańskiego. To w ramach tej świętej nocy, która jest najważniejszym obchodem liturgicznym całego roku, odnawiamy uroczyste obietnice złożone na chrzcie świętym.

Dniem wspominania naszego chrztu jest także święto Chrztu Pańskiego. Papież Jan Paweł II i papież Benedykt XVI udzielali w tym dniu chrztu świętego dzieciom i mówili o znaczeniu tego sakramentu.

Dniem wspominania chrztu jest każda niedziela. Przyjęty chrzest przypomina obrzęd pokropienia wodą święconą na początku Mszy św. Część księży w niedziele regularnie stosuje tę formę aktu pokuty.

Przy wejściach do naszych kościołów znajdują się kropielnice z wodą święconą. Żegnanie się nią przy wejściu do kościoła jest także przypomnieniem naszego chrztu.

Duszpasterze świadomi ważności pierwszego sakramentu z należyтым szacunkiem sprawują obrzędy chrzcielne i dbają o to, by miejsce i forma celebracji uwydatniały ważność i wielkość sakramentu chrztu świętego. Rodzice i chrzestni winni dobrze się przygotować do udziału w tych celebracjach. Udzielanie chrztu świętego w czasie Mszy św. przypomina wiernym związek tych sakramentów.

Warto zachęcać do obchodzenia rocznicy chrztu i do zamawiania z tej okazji Mszy św. w swojej intencji, jako dziękczynienie za łaskę chrztu i prośba o dobre wypełnienie zadań płynących z przyjętego sakramentu. W niektórych diecezjach raz w miesiącu sprawuje się Mszę św. w intencji dzieci, które przed rokiem zostały ochrzczone i udziela się im specjalnego błogosławieństwa.

Sakramentowi chrztu św. poświęcone jest nasze tegoroczne sympozjum.

Ks. dr. Piotr Klimek, rektor Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Warszawsko-Praskiej będzie mówił na temat: Chrzest fundamentem życia chrześcijańskiego w Kościele.

O. dr Marian Zawada, karmelita bosy z Krakowa przedstawi Śluby zakonne jako ukonkretnienie konsekracji chrzcielnej.

Po południu ks. prof. Bogusław Nadolski TChr z Poznania wskaże na teologiczne znaczenie wspomnienia chrztu, zaś ks. dr Krzysztof Frąszczak z Poznania będzie mówił o indywidualnych formach wspomnienia chrztu.

Po południowych referatach będzie dyskusja, a po niej Modlitwą wieczorną Kościoła – Nieszporami zakończymy dzisiejszy dzień.

Jutro w piątek, 12 października o godz. 8. 00 zapraszam na Mszę świętą przed Jasno-górską Ikona, której będzie przewodniczył i homilię wygłosi Biskup Legnicki.

Po Mszy św. spotkamy się w kaplicy św. Józefa o godz. 9.30, by wysłuchać referatu ks. dr. Mateusza Matuszewskiego z Warszawy na temat: Formy wspomnienia chrztu. Ostatni referat, p.t. Perspektywy rozwoju daru Bożego dzieciństwa wygłosi ks. dr. Jan Hadalski TChr z Poznania.

Życzę wszystkim uczestnikom owocnych refleksji nad fundamentem naszego życia chrześcijańskiego.